

1950'erne

Oversigten over årets bøger indledes altid med en helhedsbetragtning over udvælgelsen, oftest skrevet af komitéens formand. I 1955 indledes med følgende betragtning: »Bøgernes haandværksmæssige Udførelse har været traditionel og sober. Men man kan konstatere en ejendommelig Egalitet i Bøgernes Tilrettelægning, en Ensartethed, der endnu ikke har udviklet sig til kedsommelige.

Her maa raabes Vagt i Gevær!

Det bør siges til de dygtige Tilrettelæggere, som man nu med Glæde ser knyttet til de fleste af Forlagene, at »Æstetik er ej det bedste, men at man noget vil«. Hver enkelt Bog bør tages som en isoleret Opgave og karakteriseres indenfor dens særlige Kategori. Det er ikke ligegyldigt, om man giver en Digtsamling Romanformat eller omvendt. Endvidere maa man undgaa Modedannelser. Ikke enhver Bog egner sig til det »moderne« slanke Format... Ensartetheden melder sig ogsaa ved Valget af skrifter«.

»Tilrettelæggeren« optræder under de udvalgte bøgers data efter 1944, hvor de først nævnte er Poul Sæbye, Mogens Zieler, Smistrup og inkognito Thorvaldsen Museum: to tegnere, en bogtrykker og en ikke navngiven kunsthistoriker. Det tegner vel ganske godt det senere billede af denne profession.

Først i 50'erne får denne indsats sin faste plads i rubrikkerne. Med ret og rimelighed er det først og fremmest de mere markante bogtrykkere der nævnes: Danielsen, Gullander, Anton M. Jensen, Langkjær, Nordlunde, Philip, A. Rasmussen Ringkøbing, Thejls og overfaktor Wantzin og flere andre, der burde omtales. Lige så tit optræder de ikke under dette prædikat, fordi de opfatter tilrettelægningen, som en naturlig del af deres arbejde.

Viggo Naae nævnes under rubrikken »Typografi« i 1950, Ellegaard Frederiksen som tilrettelægger i 1951 og Austin Grandjean i 1958. Disse to sidstnævnte bliver siden de mest omtalte i oversigterne.

Tilrettelæggere der ikke er rundet af de grafiske fag optræder dog tidligere, uden at det er bemærket, fx i forbindelse med 30'ernes »arkitektbøger«.

Vignet af Vasegaard til *Vor Folkeæt*, 1955, i.u.

Allerede i begyndelsen af 50'erne udtrykkes glæde over, at forlagene begynder, at knytte tilrettelæggere til sig, men adressen til dem i 1955-forordet er jo næppe til at misforstå, en advarsel mod æstetiseren. Hvis det stod så slet til, som beskrevet: den nævnte »ejendommelige Egalitet«, er det en virkelig alvorlig anklage; hvor der egentlig ikke er tale om egalitet, men uniformitet, der tilsidesætter formens forhold til indholdet. Den udvalgte årgang synes dog ikke at bekræfte denne anklage, men udtalelsen viser måske en tendens, der i disse år var ret udtalt. Uden malice skelnes i omtalen af komitéarbejdet i de tidlige 50'ere mellem *æsteterne* og *håndværkerne*. Forfatteren opfatter ikke, at denne skelnen i virkeligheden er en forulempelse mod begge parter. Den ikke grafisk uddannede behøver ikke nødvendigvis at begrænse sin bedømmelse til det æstetiske, og håndværkeren kan skam også anlægge æstetiske betragtninger.

Selvom grafisk og ikke-grafisk uddannede fagfolk idag synes at have sat sig ud over denne problematik

Det var Jane Muus eget ønske at skære illustrationer til *Adam Homo*. Det gennemførtes ved direkte tryk fra 43 stokke suppleret med klichéer. En betydelig grafiskindsats også fra forlaget der kunne tilbyde dette 298 siders værk for 29,75 kr, 240/145 mm, Gyldendal, 1956, i.u.

Der kommer Toget – stil dig her, min Læser,
Og al din Trængsel over Synet glem!
Der kommer Toget ud fra Homo's Hjem:
En dæmpet Gravchoral Musiken blæser,
Og med tilhulte Manker, Øren, Næser,
Sex sorte Heste trække Vognen frem;
Paa Fløielstæppet med den gyldne Liste
Sig hæver høit den laurbærdækte Kiste.

Seer du med Sorgens dybe Træk om Munden
De sorte Mænd, med Blikket vendt mod Jord?
Der kommer Homo's Buste, florumvunden,
Omgiven af Theatrets Sangerchor;
Og der paa Silkepuden, rød i Bunden,
Hans Ord'ner bæres, trukne paa en Snor;
Dem følge Skuespillerne, der sukke
Ved deres anden Faders Askekrukke.

Men hvilken Masse Folk! Det snoer og bølger
Sig ned ad Gaden og ad Torvet op!
Hvad Byen har af Stort og Herligt dølger
Sig her i Sørgeskarens lange Trop:
Paa Præstekjolen Uniformen følger,
Paa Hat og Hjelm Chakoens røde Top,
Paa Ridderkorset Stjernen – Poul paa Peter,
Og bag ved de utallige Kareter!

i komitéen, et det dog stadig ikke ualmindeligt, at betragte komitéarbejdet som et udslag af æstetik. Det er en påstand, der oftest fremføres af personer, der ikke kan forstå, hvilke kriterier komitéen arbejder ud fra.

En almindelig skræk for værdiladede udtryk, er iøvrigt med til at sætte æstetik i skammekrogen.

Det synes især urimeligt i forbindelse med bogarbejde, hvor det æstetiske og funktionelle er to sider af samme sag. En bog som er en hvile for øjet er harmonisk. Denne harmoni er begrundet i en række regler; man kunne kalde dem *ordener*, som i antikværens arkitektur-lærebøger; iøvrigt et begrundet sidespring fordi æstetikens regler for arkitektur og bogarbejde er højst overensstemmende.

Det var disse ordener som håndværkerne benyttede sig af i deres arbejde. Hvis håndværkeren derimod følte sig usikker og forsynede sit værk med »løvefødder og gesvejsninger«, eller som bogtrykker, med røskner og registerstreger for at piffe en

Typografisk ABC for bogvenner af Nordlunde, udsendtes 1960 af foreningen. Den var tænkt som en revision af sammes *Bogtrykkets historie for Bogvenner* fra 1951, men da: »Dansk bogtypografi har ændret sig så meget i de sidste ti år« blev resultatet dette nye arbejde, 225/145 mm.

26

GRUNDELEMENTER

ALDUS PIUS MANUTIUS (ca. 1449-1515) blev forlægger og bogtrykker, fordi han som ung student ikke kunne få de græske klassikere værker i paalidelige udgaver; desuden fandtes kun få i originalproget, resten var oversat til latin. Efter studierne afslutning var han huslærer, og først i en alder af godt fyre år kunde han virkeliggøre sine planer efter at have laant penge til at oprette et bogtrykkeri i Venedig. Han ansatte græske lærde til at gennemgaa teksterne, fik fremstillet en græsk skrift og oplærte grækere til sættere. Hans først daterede bog er en græsk grammatik fra 1494.

Til de latinske bøger lod han guldsmeden Francesco Griffio skære en antikva, der i sin endelige form blev brugt i *Hypnerotomachia Poliphili*, som udsendes 1499. I vor tid betragtes bogen som et af renaissanceens bedste arbejder.

Aldus' bøger blev anerkendt som paalidelige udgaver af manuskripterne, men der klagedes over, at de var for dyre, og det gav ham sikkert ideen til klassiker-udgaverne i 16mo, de saakaldte Aldinere. Da han havde brug for en meget smal skrift til det lille format, lod han skære en kursiv efter en haandskrift, der blev brugt i det pavelige kancelli. I 1501 udsendes den første bog i denne serie, en udgave af *Virgil*, der blev prototypen for de følgende aarhundreders billige bøger. De bedst kendte er Elsevirerne fra 1600-tallet.

Stanley Morison har skrevet om denne antikvas historiske betydning for eftertiden: 'En sammenligning af skrifterne fra Jenson, Aldus over Garamond og Calson viser, at vore moderne skrifter stammer fra Aldus over Garamond, og at Garamond ikke kopierede Jenson.'

pilli immobile fronde conuertua. Et Phæbo rigibi chrymabonda infequente, Etegli piu perfugo gli qu fori dille uolucere quadrige folicitante-Ne piu ne mer le nemico perfequitato gli passi lui celero festina.

Hypnerotomachia Poliphili, Venedig 1499.

Inel quadrato sopra lordine dille colonne finisfptura fe continea hiftoriatu come il sconfolato Cypri membri rectitaua excelli, per la fagitata Cerua. Et ramente illachrymare.

Il tertio quadrato, a quello che collocato staua sopra ne icinnato tale coelatura bellissima offeriua. Leuche impiamente occia, in tenere cortice, & mobile frond uirge, le candido, & puellare carne mutua.

Nella quadratura quarta si monftraua la dispiace ardenti difsi dil comolo Delio unquantulo arendeuc uerfo gli caldi coeli in æterna uirentia dolorofamente

Hora cum successiuo ordine sopra il Cimafio (ch mento la suprema linea sechiamo) di queste defcripte peremineua una corona denticulata, & ouolata iterio ro fraletti, tralo hato di uno, & di altro ouolo, & foli cii gli uerticuli, & Nicoli, & altri Sigilli, & altre eximi fe, & mutuli cum li Astragali, fencia defecto alcuno, & di Acantho cum perpolito intercalamine in foliata, to præstante scalpura fe præstaua, che delle aspramæt nimo tigma dil roficante Trepano non appareua.

Al frontispicio, ouero fastigio debitamente ritorn tione dil quale (como io ho antedicto) si replica in effi ronice ad tutte le parte delle operatione, ad gli perpend

Omslag af Ib Andersen. En vrimmel af oplysninger og symboler er sikkert styret ud fra indgående kendskab til det victorianske udtryk, 1957.

dårlig komponeret side op, fornægtede han reglerne, han *æsteticerede* og det er slemt. Det er næsten en lige så alvorlig forskel på æstetik og æstetiseren, som på national og nationalistisk, eller manieristisk og manieret, for at bevæge sig over i kunsthistorien.

Det skal dog indrømmes, at den ikke faguddannede løber en større risiko for at henfalde til det æstetiserende.

At »følge ordenerne« behøver ikke nødvendigvis at føre til et klassisk og traditionelt resultat. Det *moderne* layout – igen et ord med forkert værdiladning – er underlagt de samme regler, de er bare mere skjulte.

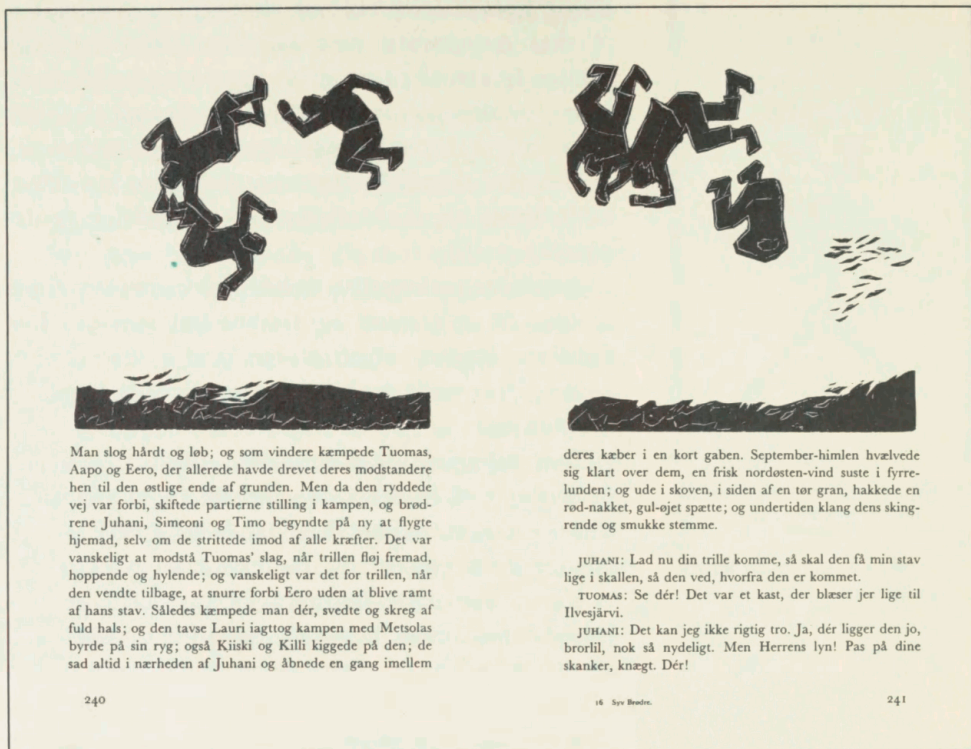
Den påpegede ensformighed i 1955-års udvalget er særlig tankevækkende, når det tages i betragtning, at Fagskolen for Boghaandværk i 1949 indførte to afgangsopgaver, en traditionel, en »valgfri«.

Under alle disse betragtninger syntes komitéen ikke at have ænset, at noget væsentligt var sket med det danske sprog. Først i en anmeldelse af de udvalgte bøger i 1954 nævnes: »Den nye retsskrivning gavner helhedsindtrykket af bogsiden«. Hartvig Frisch havde dog som undervisningsminister allerede i 1948 indført bolle-å og små bogstaver.

Det skete ikke uden modstand, bl.a. fra bogens folk. Afskaffelsen af substantivernes begyndelsel-bogstav, ville forringe den sproglige forståelse, mente man, og henviste bl.a. til tvetydigheden i: Kong Kristian stod ved højen mast. Samtidig var der tendenser til at betragte forsvaret af små bogstaver som et udslag af frisind – mon dette var et levn fra 30'ernes »nye saglighed«?

Typografisk fik revisionen naturligvis den største betydning i et optisk roligere skriftbillede, samtidig indbygget heri de fortolkninger, der forårsagedes af de skjulte substantiver (mast, Mast); men som vi har vænnet os til. En detalje typografien derimod ikke vænnede sig til, var bolle-ået – trods dets nordiske herkomst. Det er til dato ikke naturligt gledet ind i et eneste skriftsnit.

Håndsatsen indtager i dette årti knap 1/12 af udvalgene og uden tvivl en mindre andel af den samlede produktion. Den optræder næsten udelukkende i små oplag, ofte af bibliofil karakter.

Man slog hårdt og løb; og som vindere kæmpede Tuomas, Aapo og Eero, der allerede havde drejet deres modstandere hen til den østlige ende af grunden. Men da den ryddede vej var forbi, skiftede partierne stilling i kampen, og brødre Juhani, Simeoni og Timo begyndte på ny at flygte hjemad, selv om de strittede imod af alle kræfter. Det var vanskeligt at modstå Tuomas' slag, når trillen fløj fremad, hoppende og hylende; og vanskeligt var det for trillen, når den vendte tilbage, at snurre forbi Eero uden at blive ramt af hans stav. Således kæmpede man dér, svedte og skreg af fuld hals; og den tavse Lauri iagttog kampen med Metsolas byrde på sin ryg; også Kiiski og Killi kiggede på den; de sad altid i nærheden af Juhani og åbnede en gang imellem

240

deres kæber i en kort gaben. September-himlen hvelvede sig klart over dem, en frisk nordøsten-vind suste i fyrrelunden; og ude i skoven, i siden af en tør gran, hakkede en rød-nakket, gul-øjet spætte; og undertiden klang dens skingrende og smukke stemme.

JUHANI: Lad nu din trille komme, så skal den få min stav lige i skallen, så den ved, hvorfra den er kommet.

TUOMAS: Se dér! Det var et kast, der blæser jer lige til Ilvesjärvi.

JUHANI: Det kan jeg ikke rigtig tro. Ja, dér ligger den jo, brorlil, nok så nydeligt. Men Herrens lyn! Pas på dine skanker, knægt. Dér!

16 Syd Brødre.

241

Bibliofile værker har som tidligere nævnt til alle tider optrådt i begrænset omfang indenfor en særgruppe blandt udvalgene, uden at der lægges samme vægt på dem, som på den almindelige bogproduktion.

I 1955-kritikken advares mod modedannelser og det ensartede i skriftvalget. Det er de historiske skrifter, der er fremherskende med Baskerville som et stort nummer ét fulgt af Bembo og Garamond iøvrigt også i de foregående årtier. Baskerville kritiseres dog med rette for at optræde i for mange forskellige skriftsnit. I 1948 dukker Times op og optræder i 14 bøger i 50'erne. Denne nøgterne og oprindelig til dagblad skabte skrift burde være helt naturlig i forbindelse med Kai Friis Møllers: *Victoria Regia eller Den Store Udstilling i Krystalpaladset* fra 1950, men kritiseres her med rette for at virke bleg.

Blandt de mere modistiske skrifter begynder Egyptienne at optræde i overskrifter. Det blir arkitekternes foretrukne skrift, efter at deres fagblad, ligesom Politiken, anvender denne skrift som ho-

Havsteen-Mikkelsen indfører i træsnittene til Kivi: *Syv Brødre* en »sgraffito«-kontur-teknik, der er i pagt med dette dirrende værk, 255/170 mm, 1957.

ved. I det hele taget befinder der sig en underskov af modeskrifter, som ikke klart kommer frem i disse års udvælgelser, hvor bl.a. Egyptienne afløste den næsten eneste accepterede grotesk: Gill. Det var også arkitekterne, der med rette tidligere blev træt- te af Futura.

50'ernes boghøst har ikke samme markante profil som 40'ernes. Bogkunstnernes mangfoldighed er ikke mere til stede, men nye træder frem – Havsteen Mikkelsen med bl.a. *Moby Dick* (1955) og *Syv Brødre* (1957) og Sigurd Vasegaard med *Vølvens Spådom* (1957) et storværk på flere måder, også når man forgæves søger plads til det i reolen; og Palle Nielsen kommer med *Orfeus og Euridike* (1959) – tre store grafikere – og Povl Christensen skærer *De tre Helligaftener* (1950).

– men det er et svagt årti for børnebøgerne og deres tegnere.

Til gengæld kan håndbøgerne fremhæves, bl.a. ordbøger, hvor det i særlig grad gælder den logiske opbygning, den bedst læselige skrift i den mindst mulige størrelse, det tyndeste papir af slidstærkeste kvalitet i solideste indbinding til billigste mulige pris – en opgave hvor viden og sans kommer den største og flittigste læserskare tilgode og et uhyre arbejde, der står mål med selv det delikatet udstyrede bibliofiltryk. Blandt det udvalgte *Berlingske* og *Gyldendals* ordbøger (begge 1956).

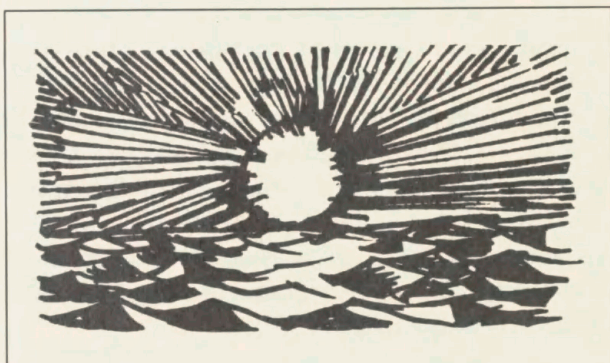
I 1952 indledes arbejdet i en nydannet arbejds- kreds: Komitéen for udvælgelse af årets bedste bogbind. Det er helt naturligt dybfalsede, lavfalsede, helbind, halvbind, papirbind med lærredsryg og kartonnerede samt privatbind, der stedes for dette forum, uden at denne kreds er skyld i, at det billige heftede, tegnede omslag stadig er stedbarn. Til

Vignet fra *Syv brødre*.

gengæld præstéres virkeligt godt arbejde inden for de udvalgte forlagsbind – måske endda af bedre kvalitet end idag. .

Komitéen for godt arbejde udvider fra 1957 sin aktivitet med en udstilling af årets så godt som samlede bogproduktion. Den finder gennem årene sted i henholdsvis Teknisk Skoles festsal, Frederiksborgs rådhus og Helligåndshuset – et fremragende initiativ, der dog kun holder til fire års præsentationer. Skade for bogen! Uden for Danmark opleves idag sådanne udstillinger, hvor andre end de fagfolk der besøger Frankfurter-messen, nemlig den almindelige læser kan få lejlighed til at hellige sig årets boghøst i ro – ja sågar blade i bøgerne. Det er nok en opgave, der ikke mere kan bestrides af komitéen, men idéen gives videre til forlagene, der i sin tid støttede dette initiativ.

FØRSTE KAPITEL

Athene besøger Telemakos

Alle de, der havde overlevet krigens og havets farer, var nu kommet hjem, Odysseus var den eneste, der ikke var nået tilbage til det land og den hustru, han længtes efter. Det var Kalypso, den gudommelige nymfe, der holdt ham tilbage i sin højt hvælvede grotte. Hun havde forelsket sig i ham og ville ikke slippe ham. Selv ikke i det år, da guderne havde besluttet, at han skulle vende tilbage til Ithaka, slap han fri. Havguden Poseidon havde nemlig ikke glemt sit gamle, uslukkelige fjendskab imod ham.

Men nu var Poseidon rejst bort, han var taget på besøg hos Aithioperne, disse menneskehedens yderste forposter mod solopgang og solnedgang. Og der sad han nu ved gildet og frydede sig over de ofrede okser og lam, mens de andre guder forsamlede sig på Olympen i Zeus' palads. Det var Zeus selv, guders og menneskers fader, der åbnede diskussionen. Han mindede om Aigisthos, der mod ret og skel tog kong Agamemnonns hustru til ægte og myr-

Odyséen – Saltos tegninger, Gelsteds oversættelse – begge med et inderligt forhold til antikken, allerede som avantgardister – den antik der blev vor tid så nærværende, 195/130, 1954.

OG BOGKUNSTNERE

Udstillede bøger
fra 1950'erne

IKKE ILLUSTRERET SKØNLITTERATUR

Anatole France: *Guderne Tørster*,
Gyldendals Nye serie.

Forlag: Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S (1954). Tilrettelægning: Erik Ellegaard Frederiksen. Bogtryk: Krohns Bogtrykkeri. Skrift: Intertype Caslon. Bogbinderi: Gyldendals Forlags Bogbinderi. Klichéer: Robert W. Peyraths Klichéanstalt.

Ove Abildgaard: *Det langsomme forår*.

Forlag Gyldendal (1957). Bogtryk: Nordlundes Bogtrykkeri. Skrift: Monotype Bembo. Bogbinderi: Gyldendals Forlagsbogbinderi.

Otto Gelsted: *Goddag, liv!*

Forlag: Sirius (1958). Tilrettelægning: Eli Reimer. Bogtryk: Nordlundes Bogtrykkeri. Skrift Intertype Janson. Bogbinderi: Karl Fredskov.

Harry Marinsom: *Aniara*.

Forlag: Gyldendals (1959). Typografi og Omslag: Austin Grandjean. Bogtryk: Gyldendals Forlagstrykkeri. Skrift: Linotype Granjon. Bogbinderi: Gyldendals Forlagsbogbinderi. Klichéer: Robert W. Peyrath.

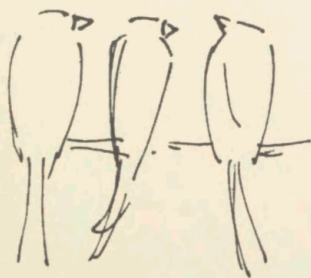
ILLUSTRERET SKØNLITTERATUR

Steen Steensen Blicher: *De tre Helligaftener*.

Illustration: Povl Christensen. Forlag: Povl Christensen (1950). Tilrettelægning: Det Berlingske Bogtrykkeri. Bogtryk: Det Berlingske Bogtrykkeri. Skrift: Genzsch Antikva. Bogbinderi: Anker Kyster Eftf.

Herman Melville: *Moby Dick eller Hvalen*.

Illustration: Sven Havsteen-Mikkelsen. Forlag: Gyldendalske Boghandel (1955). Tilrettelægning: Viggo Naae. Bogtryk: Gyldendals Forlags Trykkeri. Skrift: Linotype Janson. Bogbinderi: Gyldendals Forlags Bogbinderi.

*Kunst er det modsatte
af tidsfordriv.*

Tegning og dagbogsoptegning
af Oluf Høst: *Fra Min Log-
bog*, 1954.

Aleksis Kivi:: Syv brødre.

Illustration: Sven Havsteen-Mikkelsen. Forlag: Det Danske Forlag (1957). Tilrettelægning: Ib Andersen. Bogtryk: A/S H.H. Schultz Universitetets Bogtrykkeri. Skrift: Monotype Baskerville. Bogbinderi: Jacob Baden & J. H. Schultz.

Kai Friis Møller: Katte jeg kendte.

Illustration: Ib Andersen. Forlag: Thaning & Appels Forlag (1955). Tilrettelægning: Kai Friis Møller. Bogtryk: Det Berlingske Bogtrykkeri. Skrift: Monotype Walbaum. Bogbinderi: Carl Petersens Enke A/S. Klichéer: Bernh. Middelboes Reproduktionsanstalt.

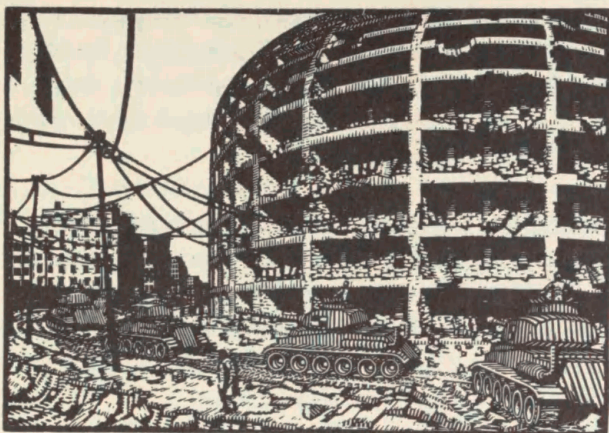
Jacob Paludan: En vinter lang.

Illustration: Ib Andersen. Forlag: Steen Hasselbalchs Forlag (1956). Tilrettelægning: Ib Andersen. Bogtryk: Fr. Bagges Kgl. Hofbogtrykkeri. Skrift: Monotype Engelsk Antikva. Bogbinderi: Carl Petersens Enke A/S. Klichéer: F. Hendriksens Eftf. Reproduktions-Atelier og Bernh. Middelboes Reproduktionsanstalt.

Oluf Høst: Fra min Logbog.

Illustration: Forfatteren. Forlag: Fischers Forlag (1954). Tilrettelægning: Erik Ellegaard Frederiksen. Bogtryk: Frederiksberg Bogtrykkeri. Skrift: Inter-type Times. Bogbinderi: Petersen & Petersen. Klichéer: Bernh. Middelboes Reproduktionsanstalt.

Der er håb i dette, at kunstneren som betjener sig af det meddelelsesmiddel vi først af alt lærte efter at have rejst os på to ben og var holdt op med at vise tænder – at han til tider kan beskrive os vor frygt og varme mere indtrængende, end alle de medier som siden fulgte. Palle Nielsen: *Orfeus og Euridike*, 428/25 mm, 1959.

Homer: Odyséen.

Illustration: Axel Salto. Forlag: Thaning & Appels Forlag (1954). Bogtryk: Nordlundes Bogtrykkeri A/S. Skrift: Linotype Times. Bogbinderi: Carl Petersens Enke. Klichéer: Eigil Hansens Reproduktionsanstalt.

William Shakespeare: Macbeth.

Illustration: Sikker Hansen. Forlag: J. H. Schultz' Forlag (1959). Tilrettelægning: Poul Bengtsson. Bogtryk: J. H. Schultz. Skrift: Monotype Baskerville. Bogbinderi: J. H. Schultz. Klichéer: Folker & Søn.

Palle Nielsen: Orfeus og Euridike I. Del.

Illustration: Palle Nielsen. Forlag: Hans Reitzels Forlag (1959). Tilrettelægning: Palle Nielsen. Bogtryk: Bianco Luno. Skrift: Monotype Bodoni. Bogbinderi: Bianco Luno.

ILLUSTRERET FAGLITTERATUR

Knud Millech: Danske Arkitekturstrømninger 1850-1950.

Forlag: Østifternes Kreditforening, i kommission hos Rasmus Navers Forlag (1952). Tilrettelægning: Kay Fisker. Bogtryk: Egmont H. Petersens Kgl. Hof-Bogtrykkeri. Skrift: Monotype Baskerville. Bogbinderi: Carl Petersens Enke A/S. Klichéer: Egmont H. Petersens Reproduktionsanstalt.

Hans Henrik Engquist: Kong Hans' Vingaard.
Forlag: Magasin du Nord (1951). Bogtryk: Nordlundes Bogtrykkeri. Skrift: Monotype Bembo. Bogbinderi: F. Müllers Bogbinderi. Klichéer: F. Hendriksens Reproduktions-Atelier.

Steen Eiler Rasmussen: Fra Amsterdam og Delft.
Illustration: Forfatteren. Forlag: Foreningen Fremtiden (1952). Tilrettelægning: Steen Eiler Rasmussen. Bogtryk: Krohns Bogtrykkeri A/S. Skrift: Intertype Caslon. Bogbinderi: Karl Fredskov. Klichéer: F. Hendriksens Reproduktions-Atelier.

Chr. Elling: Rom. Arkitekturens liv fra Bernini til Thorvaldsen.

og siig dem, hvordan her staaer til, og at de skal skynde dem herved; saa kan de kanskee endnu fange alle Røverne, inden de drage bort igjen.« Drengen ud, og han paa Hesten og afsted. — Sejer tog en »Slagvol« i Haanden, og skyndte sig over til Ibs. Der sad alle de sex »Skintinger« paa den ene Bænk med Ryggen til Vinduerne. »Hvad er Du for en Karl?« raabte de til ham, »Du vil nok have dit Maveskind sprættet op!« Dermed rejste de sig og vilde om at gribe ham. Men han var dem forsnar og greb fat i Skiven, og væltede Egebordet over paa dem og klemte dem ind mod Væggen med Kanten. »Nu vil jeg see, om jeg kan klemme Eders Maveskind« sagde han; og mens han holdt dem fast med den ene Haand, svingede han Slagvullen og lovede dem, at han vilde knække enhver Arm, der rørte sig. Den Ældste prøvede alligevel at skyde Bordet over igjen; men han fik strax saadaneen over Armen, at den dinglede ved ham. Nu sadde de alle stille som Muus, og bade alleneste Sejer, at han ikke vilde klemme slet saa haardt.

De tre Helligaftener – igen en Blicher-Povl Christensen.

»Hvorfor skal en lille novelle op i format som den store Bastian?« spørges i den lidt vrisne anmeldelse i Godt Bogarbejde 1950; måske fordi handlingen heri er så stærk og grum, at det lille træsnit ikke slog til, 335/240 mm.

Omslag af Mads Stage, 1958.

Forlag: Gyldendal (1956). Bogtryk: Krohns Bogtrykkeri A/S. Skrift: Monotype Caslon. Bogbinderi: Gyldendals Forlags Bogbinderi. Klichéer: Bernh. Middelboes Reproduktionsanstalt.

Leo Hjortsø: Græsk mytologi.

Forlag: Gyldendal (1958). Tilrettelægning og Omslag: Austin Grandjean. Bogtryk: Gyldendals Forlagstrykkeri. Skrift: Linotype Baskerville. Bogbinderi: Gyldendals Forlagsbogbinderi. Klichéer: Robert W. Peyrath's Clichéanstalt.

Mogens Lebech: Gamle Skibe, Gamle Huse. En bog fra Christianshavn.

Forlag: Burmeister & Wain, kommission med Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck (1959). Tilrettelægning: Henry Thejls. Bogtryk: Thejls Bogtrykkeri. Skrift: Monotype Perpetua. Bogbinderi: Anker Kysters Eftf. Klichéer: Bernh. Middelboe.

Esbjørn Hiort: Modern Danish Ceramics.

Forlag: Jul. Gjellerups Forlag (1955). Bogtryk: Th. Laursens Bogtrykkeri. Skrift: Monotype Garamond. Bogbinderi: F. Müllers Bogbinderi. Klichéer: Reenbergs Clichéanstalt.

LÆRE- OG HÅNDBØGER

P. Høybye & J. Mengel: Italiensk-Dansk ordbog.

Forlag: Berlingske Forlag (1956). Bogtryk: Det Berlingske Bogtrykkeri. Skrift: Monotype Times, Plan-tin. Bogbinderi: Petersen & Petersen.

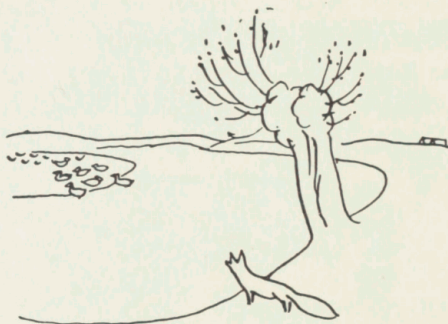
Hermann Vintenberg & C. A. Bodelsen: Dansk-Engelsk ordbog.

Forlag: Gyldendal (1956). Bogtryk: Gyldendals Forlagsbogtrykkeri. Skrift: Monotype Fransk Antikva, Smal Egyptienne. Bogbinderi: Gyldendals Forlagsbogbinderi.

Ludovico Vicentino: La Operina, Genskrevet af Bent Rohde.

Forlag: Den Grafiske Højskole (1959). Tilrettelægning: Bent Rohde. Bogtryk: Nordlundes Bogtrykkeri. Skrift: Monotype Bembo. Bogbinderi: Jacob Baden.

Erik Dal: Nordisk Folkeviseforskning siden 1800.
Forlag J. H. Schultz (1956). Bogtryk: Andelsbogtrykkeriet i Odense. Skrift: Linotype Times. Bogbinderi: Carl Niensens Bogbinderi. Klichéer: F. Hendriksens Eftf. Reproduktions-Atelier.

Solopgangen

*Vær hilset, sidste Nat blandt Aarets Nætter.
Nu strejfer Jordens Ildraketter Himlen,
og Stjernevirmlen
blegner hen og dør.
Med Rimfrost glimrer Vintrens kolde Panser.
Men Lysets Landser
omvinder sig med morgenrøde Slør.*

De russiske suprematister i 20'erne fortrængte det uvæsentlige i søgen mod de geometriske grundformer.

I lokal-naturalistisk opfattelse søgte Axel Nygaard noget lignende i den daglige, præcist opfattede vejrtægning i Politikens *Dag til Dag*-spalte. Samme lyriske og til det yderste forenklede beskrivelse her i Seedorf: *Undren er alt*, 1956, i.u.